

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrť leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 14. februarija 1902.

List 7.

ANTON BONAVENTURA,

po božji in apostolskega sedeža milosti
knežskof ljubljanski

vsem vernikom svoje škofije mir, srečo in blagoslov
v Gospodu našem Jezusu Kristu.

Ko je cerkev v prvih časih izdihovala pod jarmom rimskih cesarjev, prikazal se je mladostnemu cesarju križ v višavi kot znamenje skorajšnje velike zmage. Danes se prikazuje našim očem drugo srečo oznanjujoče Božje znamenje: presveto Jezusovo Srce s križem, blesteče med plameni v najsvetlejšem žaru. To znamenje bodi vse naše upanje, od njega prosimo in pričakujemo rešenja. (Litt. Encycl. Leonis Pp. XIII. de XXV. Maii 1899.)

Za letošnji postni čas in za celo leto bi Vam, predragi v Kristu, rad dal v premišljevanje nekoliko resnic o kraljestvu Božjega Srca Jezusovega.

I.

Sploh po svetu, pa tudi med nami Slovenci se bije ljut boj med dvojnim kraljestvom. Božja previdnost uravnava vse tako, da bi nad nami vsemi zavladal edin Gospod naš Jezus Krist; peklo pa temu nasprotuje, razširjevanje kraljestva Jezusovega zavira, in si prizadeva vse ljudi potegniti na stran Bogu upornih angelov. Geslo podložnikov Jezusovih je zatiranje sv. apostola Pavla v I. listu do Korinčanov: ¹⁾ »On, namreč Gospod Jezus, mora vladati nad nami.« Geslo sovražnikov tega božanskega kralja je pa klic zaslepljenih Judov, ki so Gospoda Jezusa zavrgli: ²⁾ »Nočemo, da On vlada nad nami!«

¹⁾ I. Cor. 15, 25.: »Oportet illum regnare.«

²⁾ Luc. 19, 14.: »Nolumus hunc regnare super nos.«

Konečno zmaga prav gotovo vojska našega Gospoda Jezusa Krista; saj je On svojim podložnikom tako zatrdil, rekoč: ¹⁾ »Zaupajte, jaz sem svet premagal!« Vender, dokler borba še traja, zdi se včasih, da vojska za Gospoda Jezusa omaguje, da bo skoraj popolnoma premagana; že se čuje zmagoslavni krik njegovih nasprotnikov. Toda v najnevarnejšem času poseže Božja previdnost vmes in podeli zmago zastavi onega, ki se imenuje: »Kralj kraljev, Gospod gospodov.«

II.

Poznani so vam strahoviti boji v prvih treh stoletjih. Poganstvo je zbralo vso moč, da uniči krščansko vero, da zatara kraljestvo Jezusovo. Ko je bila v početku četrtega stoletja nevarnost največja, pošlje Bog cesarja Konstantina, kateri še ni bil katoličan, ali je katoliško vero visoko cenil. Cesarju Maksenciju, nasilnemu preganjalcu katoliške vere, napove vojsko. S peščico vojakov udari iz Galije naravnost pred Rim. Tu ga čaka Maksencij z veliko večjo armado. V obeh taborih se je čutilo, da bo bitka odločilna za eno in drugo stran, odločilna za poganstvo in za krščanstvo. Posebno za cesarja Konstantina, torej za krščanstvo je bila nevarnost prevelika, ker je z majhno četo stal v sredi sovražne zemlje; toda on zaupa na pomoč od zgoraj.

In glej, 27. oktobra 312 se pokaže Konstantinu in vsej njegovi vojski svetel križ na nebu z napisom: »V tem znamenju zmagaš.« Konstantin osupne in premišluje, kaj bi to pomenilo. Po noči pa se mu prikaže Gospod Jezus

¹⁾ Joan. 16, 33.: »Confidite, ego vici mundum.«

sam in mu naroči, naj znamenje svetega križa napravi na zastavo, katero uporabi v odločilni bitki. Cesar uboga, on dá napraviti več zastav z znamenjem sv. križa, isto znamenje zaukaže načrtati na ščite vojakov, on sam si ga naredi na ščit in na čelado. Ko je vse gotovo, udari na močnega sovražnika in ga popolnoma potolče; Maksencij sam utone v reki Tiberi. Rimljani hočejo zmagovalcu postaviti trajen spomenik; on zaukaže, naj se predstavi z velikim križem v roki in na podnožje kipa naj se zapišejo besede: „Po tem izveličalnem znamenju sem vaše mesto oslobodil od jarma nasilstva, ter sem narod in senat povzdignil na stari sijaj.“

Križ je torej zmagal in sveti križ je bil od tedaj do 17. stoletja zastava kraljestva Božjega, pod to izveličalno zastavo so se zvesti vojaki Gospodovi vojskovali proti napadom Njegovih sovražnikov.

Sv. križ se je od tega časa posebno častil. Cesar Konstantin je prepovedal porabljevati ga za smrtno kazen. Cerkev je pa češčenje sv. križa vredila. Vse se je delalo v imenu sv. križa, verniki so ga nosili na svojih prsih, vsako delo so začeli in vsako nehali z znakom sv. križa. Družine so sv. križ postavljale na častno mesto, videl se je nad javnimi hišami; bandera vseh narodov je kinčal sv. križ, in v verskih vojskah je bil sveti križ vernim vojakom značilen znak, po katerem so se spoznavali. Vsa služba Božja se je nekako sukala okoli sv. križa; vpeljali so se prazniki sv. križa, na altarjih v cerkvi je sv. križ zavzemal prvo mesto.

In kake zmage je v teku stoletij slavil sv. križ, kot zastava kraljestva Božjega na zemlji! Te zmage obsegajo vse pokrajine, vse narode, vse čase, in se končajo z ono popolno zmago koncem sveta, ko se pri zadnji sodbi sv. križ prikaže na oblakih neba. — Med tem je sv. križ premagal svet: saj je on z ljudmi napolnil puščave; premagal je poželenje oči: poglej ti soče radovoljnih siromakov, ki so se proste volje odpovedali vsakemu imetku; premagal je poželenje mesa: saj se je v njegovi senci vzcvetelo sveto devištvo ne le v samostanih, ampak tudi med svetom, saj se je iz njega rodilo brezbroj svetnikov; premagal v apostolstvu, le glej blagovestnikov po vseh tudi najbolj nevarnih in zapuščenih pokrajinah sveta; premagal je duše, ki so se posvetile pomoči dušnih in telesnih siromakov.

Tako je bila zastava svetega križa, kot zastava kraljestva Božjega na zemlji, zmago- nosna proti peklu, proti svetu, proti grehu; da,

sv. križ je premagal premagovalce sveta: ali ni sveti križ podjarmil narodov, besnečih nad razvalinami rimskega cesarstva, da so se vsi Njemu klanjali in pod Njegovim varstvom postali ol- kani evropejski narodi?

Satan ni miroval. Večkrat je poskušal od- straniti sv. križ. V sedmem stoletju je vzbudil borilce zoper svete podobe, katere so povsod preganjali, uničevali, požigali. Poskus se ni po- srečil. Pač je bil večega vspeha poskus v 16. stoletju po luteranih. Še katoličani so se začeli sv. križa sramovati; izginil je z zastav kršćan- skih narodov; družine in posamezniki se niso več upali pokazati ga javno: odstranili so ga iz javnih poslopij, le na cerkvah je še ostal.

Kaj sedaj stori naš Odrešenik? Ali nehva- ležnike kaznuje? Ne, le postopanje spremeni. V svoji neskončni dobroti jim odkrije Svoje Srce in vso Njegovo ljubezen, katera naj bi narode vnela in jih pridobila zanj.

III.

Naš Gospod Jezus je Svoje ljubeznipolno Srce odkril blaženi Margareti Alacoque v drugi polovici 17. stoletja. Vender pa ta pobožnost ni prišla nepričakovano. Iz malega početka se je polagoma razvijala. Res iz prvih časov imamo za njo malo izpričevanj. V srednjem veku se pa častilci presv. Srca Jezusovega vedno bolj množé. Prav posebno sta je častili sv. Gertruda in sv. Mehtilda: oh koliko prisrčnih molitev v čast preljubznivega Srca Jezusovega prihaja od njih. Čudila se je sveta Gertruda, da nam sv. Janez evangelist, ki je pri zadnji večerji na prsih Jezusovih slonel, ni več povedal o skriv- nostih presvetega Srca Njegovega. Popraša ga za razlog. Sv. Janez ji v prikazni odgovori: „Imel sem nalog razvijajoči se cerkvi izprego- voriti o večni Besedi Očeta; razkritje pa slad- kosti udarcev Srca Izveličarjevega je prihranjeno za najnovejše čase, da se to presveto Srce bolje spozna in da se mlačni svet ogreje in vsplamti v žaru nebeške ljubezni.“

Kolikor bolj se približuje 17. stoletje, toliko več častilcev preljubznivega Srca Jezusovega se oglašá, toliko globokeje se spoznava to če- ščenje. V početku 17. veka opazimo posebno dva moža, ki sta presveto Srce Jezusovo dokaj bistro spoznala in goreče častila. To je blaženi Janez Endes in pa cerkveni učenik sv. Fran- čišek Saleški, ki je prav posebno pripravljaj pot občemu in javnemu češčenju tega božjega Srca. On je vstanovil red od Očišćevanja Marijinega,

dal mu je kot grb znak presvetega Srca Jezusovega in je redovnice zavezal to presveto Srce posebno častiti, ter posnemati Njegovo krotkost in ponižnost. Vender je bilo to češčenje bolj zasebno, v zasebnih molitvah, v zasebnem premišljevanju; tudi se svetovni pomen te pobožnosti in bistvo njeno še ni spoznalo.

IV.

Tako je bilo za pobožnost presvetega Srca Jezusovega vse pripravljeno; izbrati se mora le še pripravna oseba, da namene našega Gospoda izpelje in kraljestvo Jezusovo privede k zmagi pod zastavo presv. Srca Jezusovega. Odbral si je Bog kakor po navadi tudi sedaj v dosego Svojih namenov to, kar je slabo in neznatno, da je toliko bolj očitna Njegova vseomogočnost. Odbral si je Margareto Alacoque, siromašno devico in redovnico v zgoraj omenjenem redu od Marijinega Obiskovanja.

Bilo je l. 1673, ko se ji je Gospod Jezus začel razodevati in jo poučevati o namenih češčenja Svojega presvetega Srca. Odkril ji je Svoje Srce, v katero je bil vsajen križ in okoli katerega se je oviral žareč plamen; poučil jo je, da je to novo znamenje, nova zastava izveličanja, katero ponuja svetu. Kakor je do sedaj skozi 14 vekov vladal po križu, tako hoče od sedaj vladati po Svojem ljubečem Srcu z vanje vsajenim križem. Zahteval je za to novo zastavo ono isto češčenje, kakor se je do sedaj skazovalo sv. križu, ker pod to zastavo se bodo v zadnjih časih izvojskovale slične zmage, kakor nekdaj pod zastavo sv. križa. Od blažene Margarete pa je zahteval, naj za to češčenje pridobi ves svet.

Plašljiva redovnica se prestraši in reče: „O Gospod, na koga se pa obračaš; na tako slabo stvar, na tako revno grešnico, da bi njena nevrednost mogla onemogočiti izpolnitev Tvojih namenov?“ „Ali ne veš“, odgovori ji Gospod, „da si izberem slabe ter osramotim mogočne, da se pri malih in pri siromakih v duhu moja mogočnost najsijajnejše razodene?“ „Daj mi torej sredstvo,“ odvrne Margareta, „da dovršim, kar zahtevaš!“ Gospod ji reče: „Idi k mojemu služabniku, o. de la Colombière, katerega sem ti poslal, in povej mu v mojem imenu, naj vse mogoče stori, da to pobožnost vpelje in moje Srce razveseli. Naj ne izgubi poguma radi težav, na katere naleti; pomisli naj, da je vseomogočen oni, ki v sebe ne zaupa, marveč vse zaupanje stavi na me.“

Margareta vse to o. de la Colombière-u pove. Ta se poklicu Gospodovemu koj odzove in najpoprej samega sebe presv. Srcu nepreklicno posveti. Margareta in o. Colombière sta si od tedaj z vso silo prizadevala kraljestvo Srca Jezusovega vtemeljiti, večrstiti in razširiti.

V.

V tem prizadevanju sta oba počasi napredovala. Saj je naš Gospod sam Margareti povedal, da se bode kraljestvu Njegovega Srca silovito nasprotovalo. On pravi, da se satan raztogoti videč, da se mu po tem božjem Srcu mnogo duš iztrga iz rok in zato velik odpor pripravi. Toda težave ne smejo nikogar prestrašiti, saj so ravno težave in nasprotovanja najbolji dokaz, da ta stvar pride od Boga, ki se v kraljestvu presv. Srca Jezusovega neizrečeno povelica. O presrečni smo, ako delo raste, ter nas ponižujejo in zasramujejo: to so dobra znamenja, da je vse Gospodu drago in milo.

Vkljub besnemu nasprotovanju se pa kraljestvo Jezusovo venderle vtemelji. Rekel je namreč Gospod Margareti večkrat, naj se nič ne boji, saj je On ž njo in zavlada vkljub satanu in njegovim privržencem. „Da“, vsklikne blažena, „da, vladalo bo to božje Srce; ta gotovost mi srce veselja napolnjuje: toda sedaj moram delati in molče trpeti, kakor je tudi božje Srce Jezusovo delalo in molče trpelo iz ljubezni do nas!“

Mora pa kraljestvo Srca Jezusovega postati splošno, vladati hoče po vsem svetu, saj so mu vsi narodi dani v dedščino. Blažena je trdila, da hoče presv. Srce Jezusovo kraljestvo čiste svoje ljubezni vtemeljiti v srcih vseh in kraljestvo satanovo v njih popolnoma porušiti.

Kakošna sredstva bo pa to presveto Srce vpotrebljevalo? Blažena piše: „Prepričana sem, da presv. Srce Izveličarjevo hoče Svoje kraljestvo vtemeljiti z milino in ljubeznijo, ne pa z ostrostjo in prestrogo pravico To Srce bi moglo hipoma vse sovražnike na tla podreti, a noče, On že v pravem času vse izpelje, saj milost Njegova deluje milo in sladkostno, ako ravno odločno in vspešno.“

VI.

In res, koliko se je kraljestvu Božjega Srca Jezusovega nasprotovalo. Blaženo Margareto so v samostanu preganjali, zasramovali, poniževali.

Tudi cerkvena oblast je po svoji navadi neizrečeno oprezno in modro postopala, ko so se

ji začele pošiljati prošnje, naj pobožnost presv. Srca Jezusovega odobri, dotični praznik in cerkvene molitve dovoli. — Razni papeži so dotične prošnje odbijali, — ker niso radi novega praznika vpeljavali, ker se prikazanja Srca Jezusovega in govorjenja Jezusova Margareti še niso cerkveno preiskala, in ker se ni še točno poznala zveza med človeškim srcem in raznimi občutki. Še-le skoraj sto let pozneje, namreč leta 1765, je papež Klemen XIII. dovolil posebno mašo na čast presv. Srcu Jezusovemu in posebne duhovne cerkvene molitve, toda ne za vso cerkev, ampak samo za one cerkve, ki bi za to milost posebej prosile.

Sredi osemnajstega stoletja je bila pobožnost že močno razširjena in zdelo se je, da si kmalu osvoji vse dežele in vse narode. Toda začelo se je divje preganjanje te pobožnosti; krivoverci in tudi zaslepljeni katoličani so jo zaničevali, zasmehovali in zabranjevali s pomočjo držav. Očetje iz družbe Jezusove so jo ustmeno in pismeno zagovarjali in branili; ali kaj, ker se je red na pritisk raznih vlad razdružil, in se s tem obramba od strani jezuitov znatno zmanjšala.

Še-le potem, ko so bili očetje jezuitje zopet pripuščeni, posebno za papeža Pija IX., se je pobožnost iznova poživila in se je kraljestvo božjega Srca Jezusovega zopet razširjevalo. Na prošnjo francoskih škofov so Pij IX. l. 1856 praznik presv. Srca za celo cerkev zapovedali; l. 1864 so Margareto Alacoque blaženo proglasili, kar je pobožnost presv. Srca močno pospešilo; l. 1875 pa, ob dvestoletnici glavnega razodenja Margareti danega, so Pij IX. dopustili, da so se posamezni ljudje temu svetemu Srcu posvetili.

Vse to je pospeševalo pobožnost presvetega Srca, toda slovesno se pa vendar le zastava presv. Srca, kot nova značilna zastava Njegovga kraljestva, ni še razvila. L. 1878 so papež Leon XIII. sedli na stol svetega Petra. Negovali so sicer to pobožnost in so l. 1889 praznik presv. Srca povzdignili na praznik prvega reda; ali pri tem je ostalo do l. 1899. Pač je bilo tudi v teh 22. letih vladanje papeža Leona slavno, saj so v svojih okrožnicah razdrli premnogo zmot našega časa. pokazali nam resnico in pot rešitve, navduševali nas za molitev, posebno za molitev sv. rožnega venca. Pri teh mnogostranskih opravilih se je dozdevalo, da tudi oni še ne izrečejo one besede, s katero bi razvili zastavo presv. Srca kot novo zastavo

kraljestva božjega, okoli katere naj bi se zbirali in zbrali vsi, ki se hočejo rešiti.

(Konac prihodnjic.)

Sv. Evlalija — bel limbar.

(Na dan 12. februarja.)

»Kdo pojde na Gospodnjo goro? ali kdo bo stal na njegovem svetem kraju? Kdor je nedolžnih rok in čistega srca.«

(Ps. 24, 3.)

Sv. devica Evlalija je bila obsojena na gromado. Prižgali so več bakel ter ž njimi okoli in okoli obdali mlado mučenico. Že se je vnela njena obleka, vedno silneje je oblizoval ogenj nežni životek čiste device . . . Evlalija pa drgeta po vsem telesu, drgeta . . . a ne vsled hudih opeklin, drgeta marveč iz svete sramežljivosti . . .

Ko je opazila, da so ji siloma iztrgali obleko raz njeno telo, povabila je sramežljivo oči, ter razpustila lase, katere je imela do sedaj skrbno spete z zalasnicami. Ni pa storila tega zato, da bi umrla mučeniške smrti zmršenih las — v znamenju žalosti, nego zato, da bi ji vloviti kodri nadomestovali odstranjeno oblačilo.

Toda švigajoči plamen tudi lasem ni prizanesel, parkrat se je ovil okoli junaške mučenice, in uničeno je bilo zadnje krilo deviške sramežljivosti.

Naglo odpre usta, — iz ustnic plavajo tihi zvoki goreče molitve — in z vso silo potegne v se žareči plamen, a s plamenom tudi — smrt.

V istem trenutku pa je priplaval iz deviškega grla bel golobček in drzno plul proti nebu. Bila je Evlalijina duša, ki se je oprostila svoje zemske ječe ter se ravnokar združila s korom devic.

Ogenj je pri priči ugasnil, nežno se je povabila svetničina glava in zgrudilo se je njeno truplo . . .

Rabelje, straže in vse, ki so bili navzoči pri čudežu, je obšel strah. V gostih kosmih je začel naletovati sneg ter je zakril plemenito telo junaške deklice. Kristijani so jo pokrili s svojimi oblačili ter jo za nekaj časa izročili materi-zemlji.

F. S. V.

Za laž — smrtno kazen.

(Sv. Julijanu 19. februarja v spominj).

»Karkoli delate, iz srca
radi delajte kakor Gospodu,
in ne kakor ljudem; ker
veste, da od Gospoda prej-
mete plačilo dedine.«
(Kološ. 3, 23.)

Sv. Julijan je hotel zidati novo cerkev. Izprosil si je od višega vladnega namestnika nekak ukaz, po katerem bi lahko vse mimogrede prisilil, da bi mu nekaj časa pomagali pri zgradbi.

Mnogo kmetov je šlo s svojimi vozmi mimo sv. Julijana, a nihče ni hotel pomagati.

Nekega dne se je pomikalo po prav isti poti nekaj kmetov proti novi zgradbi. Da bi se jim ne bilo treba muditi pri Julijanu, položili so enega izmed tovarišev na voz, pokrili ga s plachtami ter mu naročili, naj se popolnoma mirno zadrži, kot da bi bil mrtev. Ko pridejo do sv. Julijana, ustavi jih le-ta prosi, naj mu pomagajo par trenutkov. Ti pa se začno izgovarjati, da jim ni mogoče zdaj, ko imajo mrliča na vozu.

»Fej!«, pravi Julijan, »to je sramotna laž. Bog pripusti, da se to zgodi, kar delate na videz.«

Ko so se oddaljili nekoliko, začeli so vzbujati tovariša na vozu, ter mu klicali polni veselja: »He, vstani! dobro smo „potegnili“ sitneža.

A nesrečnež ni vstal; bil je mrtev.

F. S. V.

Žalostni del sv. rožnega venca.

(Za postni čas.)

II.

Ki je za nas bičan bil.

Pilat je Jezusa vzel in ga
je bičal. (Iv. 19, 1.)

Med tem, ko Jezus v vrtu Getzemani moli in krvavi pot poti, se sklepa v Jeruzalemu njegova smrtna obsodba. Bliža se mu izdajalec s trumo oboroženih beričev in vojakov. S poljubom ga izdaja Juda; Peter ga zataji; njegovi ga zapuščajo; Judje ga sramote, izzivajo njegovo božanstvo; višji zbor ga obsodi na smrt. Rimski oblastnik ga izroči druhalci nevernikov, katera ga biča.

Ozrimo se na podobo bičanega Jezusa; v duhu štejmo udarce in premišljajmo, kako in zakaj je bil Jezus bičan!

Slečejo ga. privežejo na nizek steber, sklonjen čaka tako smrtonosnih udarcev. Nečuteči vojaki pristopijo z boleznimi biči, katere si je izmislilo kamenito srce nevernikov. Udarci odmevajo po obširnem dvorišču; curkoma lije kri iz stepenega njegovega telesa. Iz njegovih ust ni slišati tožbe. Vojaki se utrudijo, odstopijo, pristopijo drugi, ki s svežimi močmi nadaljujejo delo. Do kosti razmesarjen v mučilnem bičanju stoji naš Izveličar, svetopisemski „mož bolečin,“ o katerem je pisal prorok Izaija: »Nima je podobe, ne lepote; videli smo ga, pa ni bilo nič očitnega, da bi ga bili želeli, zaničevanega in zadnjega med ljudmi, moža bolečin in skušenega v trpljenju.« (Iz. 53, 2.)

Zakaj pa je bil Jezus bičan?

Zato, ker je, tako govori isti prorok, resnično prevzel naše bolezni in nosil naše bolečine; mislili smo si ga kakor gobovega in vdarjenega od Boga in ponižanega; pa on je bil ranjen zavoljo naših grehov in potrjen zavoljo našega miru in z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni. (Iz. 53, 4, 5.)

V pravičnosti in svetosti je Bog vstvaril prva dva človeka. Obleko svetosti in nedolžnosti pa sta izgubila, ker sta hudobnega duha zapeljivanju bila bolj poslušna nego Bogu. Da zadobi človek izgubljeno, zapravljeno, zastavljeno obleko pravičnosti in svetosti, da postane Bogu prijeten, ljub — zato se da Jezus oropati oblačil.

Pusti se biti in bičati po svojem telesu, da nadomesti bičanje, katero je zaslužil človek s svojo nepokorščino. Nedolžni se pusti biti in bičati, da oprosti zadolženega in grešnega človeka. Bil je ranjen zavoljo naših grehov, potrjen zavoljo naših hudobij; z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni. Gospod je nanj položil nas vseh pregreho. (Iz. 53, 5, 6.)

Z vrvmi se pusti na steber privezati, da bi bil prost človek — suženj grehu; da bi bil prost človek, katerega je imel hudobni duh zvezanega in vklenjenega z grešnimi vezmi.

Greš. je omadeževal človeka popolnoma, a ker je hotel Jezus popolnoma očistiti človeka s trpenjem, za to se je dal bičati tako, da od podplatov do temena ni nič zdravega na njem.

»Ki je za nas bičan bil.« Tako molimo v žalostnem delu sv. rožnega venca. Vtopimo se pa vselej v premišljevanje te skrivnosti in iščimo naukov, ki nam je podaja za nas bičani Jezus. Mislamo si, kadar molimo to skrivnost, da ne smemo zamenjavati obleke milosti z obleko

greha; ne dražimo pravice božje in ne pustimo hudobnemu duhu, da nas zveže z vezmi greha; ne tirajmo sami sebe v sužnost, iz katere nas je odkupil Izveličar z groznim trpljenjem. Bičajmo sami sebe s tem, da krotimo, če treba tudi s silo, v sebi hudo poželjenje, da počasi zamorimo v sebi oni nagon do greha, ki smo ga podedovali po svojih prastariših. Sklenimo otresti se grešnih vezij, s katerimi se navezujemo na hudobnega duha in spletajmo si vezi ljubezni in skušajmo, da se z njimi čim na dalje, tem ra tesneje sklenemo z Jezusom.

Storimo trden sklep, da premagujemo huda poželjenja svojega telesa, — zlasti nezmernost v jedi in pijači premagovati, svoje počutke krotiti in ne v mehkužnosti svojemu telesu streči.

Premišljevanje krvavega bičanja naj obudi v nas strah pred Bogom, strah pred grehom. Nedolžni Jezus je toliko trpel na svojem telesu, katerega ni omadeževal greh; kaj pa čaka potem grešnika, če se ne spreobrne in greha ne zapusti. Učimo se dalje, vse šibe in nadloge, ki jih pošilja Bog, prenašati z voljo in v duhu pokore v zvestem upanju, da nas v duhu pokore prestane trpljenje vodi v večno veselje.

L. P.

Večkratno ponavljanje skrivnostij v rožnem vencu ni nikaka zloraba.

Nekaternikom se zdi večkratno ponavljanje skrivnostij v sv. rožnem vencu zloraba. Da temu ni tako, nam pričuje naslednja dogodbica.

V mestu Antverpi je živel slavní slikar Peter Pavel Rubens (1577—1640), čigar slike bodo slovele vse čase. Slikal je veliko slik nabožne vsebine. Kdor pride kedaj na Dunaj, naj gre pač Rubensovih slik proučavat v „Belvedere“. Zlasti pa je Rubens mojstersko dovršil 2 sliki: snemanje Krista s križa in goro Kalvarijo v trenutku, ko jemlje vojak sulico iz Odrešenikove strani.

Nekega dne pride v mesto Francoz, da bi si ogledal umetnikove slike. Vse so mu ugajale, toda najbolj pa je občudoval omenjeni dve sliki: Snemanje s križa in goro Kalvarijo. Ostal je v mestu 2 leti. Vsak dan pa se je mudil četrte ure pred sliko „Snemanje s križa“ in četrte ure pred sliko „Gora Kalvarija“ in ni nič drugega govoril nego sledeče besede, katere je dvajsetkrat s sočutjem ponavljal: — „O, kako lepo!“ Tudi to ponavljanje besedij bi bilo marsikateremu v spodtiko, toda Peter Pavel Rubens je sam

rekel, da se mu izmed vseh pohval, kolikor jih je prejel — in teh je imel v obilnem številu, — nobena ni zdela tako laskava.

Če tedaj Peter Pavel Rubens tako ob svojih slikah — kako da bi kaj napačnega bilo tako pogosto ponavljanje slavilek v rožnem vencu. Večkrat če je, bolj se časti Bog — ki je največje slave vreden.

M. K.

Čemu razni cerkveni posti?

Posvetite post, skličite srenjo. Izberite vkup stare in vse prebivalce iz dežele v hišo svojega Boga — in kličite k Gospodu. (Joel 1, 14).

Posvetite post, pokličite srenjo, zberite stare, vse prebivalce po deželi v hišo svojega Boga in vpijte h Gospodu! Tako zapoveduje v imenu božjem prorok Joel. Ta opominj izpolnjuje še dandanes sv. mati, katoliška cerkev. Ona zbira svoje otroke v hišo božjo in oznanjuje sleherni srenji post, a ne samo post za gotove dneve, govori jim tudi in oznanjuje štiridesetdanski post. Dobri kristijan se zaveda, da je skrbna mati sv. cerkev to storila iz modrih razlogov v dušni blagor svojih vernikov.

Postiti se je isto kakor pritrgovati si v uživanju hrane. To se zgodi na dvojen način: ali tako, da se zdržujemo kaj časa vsake hrane ali pa da se zdržimo uživanju določene jedi.

Najstarejši post je na petek. Ali morejo svatje žalovati, dokler je ženin pri njih? Tako je govoril Jezus farizejem na njihovo očitiranje: Zakaj se mi farizeji postimo in tvoji učenci ne! Vender, je govoril dalje, pridejo dnevi, ženin bo od njih vzeti in takrat se bodo postili. Ta ženin je bil odvezet in umorjen na petek, zato se cerkev posti ob tem dnevu vse leto. In čemu to? Odrešenik naš je bil ta dan napojen z grenko miro, ali naj se mi tisti dan razkošno napajamo! Mrtvi se zavoljo njega, ki je bil zate umorjen, pravi sv. Zlatoust. Zdržujemo pa se mesnih jedil zaradi tega, ker je bilo meso večne besede isti dan umrlo za nas.

Predprazniški posti, posti ob delopustih pred velikimi prazniki so še bolj ostri nego petki. Zakaj to? Zato, da se dostojno pripravimo na Gospodove praznike ali praznike njegovih svetnikov. Z mrtvenjem, zatajevanjem, postom: s silo so potegnili vsi nebeščani nase nebeško kraljestvo. Tudi mi moramo na ta način stopati po tej tesni in ozki poti

proti nebesom. Ves čas našega življenja naj bi bil predpraznik velikega praznika, ki ga pričakujemo v nebesih.

Sv. cerkev zapoveduje štirikrat v letu kvaterne poste. Enake poste nam našteva že v stari zavezi prorok Caharija (8, 19), ko pravi: „To govori Gospod vojskinih trum: Post četrtega, post petega, post sedmega in post desetega meseca bode Judovi hiši v veselje in radost.“ S tem postom nas navaja sv. cerkev k lepi navadi in k zaslužljivi navadi, da štiri letne čase začenjamo z bogoljubnimi dejanji. Ta post je navezan na štiri letne čase, da nas njih ponavljanje v letu spominja, kako potrebujemo vednega očiščevanja in zadostovanja. Ker ima vsako četrletje po tri mesece, odločila je sv. cerkev za vsako četrletje po tri postne dneve: sredo, petek in saboto.

Najbolj znan je štiridesetdanski post. Da je sv. cerkev zapovedala tako dolgotrajen post, imela je tehtne razloge in svete namene. Izgled Jezusov nas nagiblje k štiridesetskemu postu. Štirideset dnij in štirideset nočij se je on postil v puščavi. Izraelsko ljudstvo se je moralo potikati po puščavi 40 let, predno je stopilo v obljubljeni deželo. Tako naj bi se tudi mi postili 40 dnij in okušali lakoto v puščavi našega življenja, da si priborimo obljubljeni domačiji v nebesih. Saj vemo iz sv. pisma za besede Jone proroka: „Še štirideset dnij in Ninive bodo pokončane.“ Gospod je rekel Ecehijelu: „Prevzemi hudobijo hiše Izraelove za štirideset dnij“; hotel mu je s tem reči: mesto Izraela delaj štirideset dnij pokoro. Tudi Elija se je postil štirideset dnij na gori Horeb, predno se je peljal v nebesa. Opominja nas sv. cerkev, naj tudi mi enako storimo, ako hočemo okusiti veselje Gospodovega vstajenja. Ta post naj nam bi bila najboljša priprava na Gospodovo vstajenje. Postne težave nas spominjajo britkega trpljenja Jezusovega in nas spodbujajo k posnemanju Njega, ki si je s trpljenjem in smrtjo priboril pot k častitljivemu vstajenju.

Posti torej odvrčajo človeka, da ne služi vedno le vživanju in ne streže vedno le telesu. Posti ga spominjajo, da mu je skrbeti tudi za neumrjočega duha. Kjer vlada požrešnost in nezmerčnost, tam ni pričakovati dušnega veselja in in dušnih del. Grešne želje, raztresene misli motijo nezmerneža. Um mu temni, duh se poleni. Za molitev, premišljevanje, čuječnost, za bogoljubne vaje postane nezmožen, ne more sprejemati milosti božje, niti sodelovati z njo.

Spačeno in zapeljivo meso, sprideni svet noče vedeti o zatajevanju in postu. Materin glas sv. cerkve pa ne miruje, ne utihne; pred svojimi očmi ima čast božjo in dušni blagor svojih otrok.

Kakor dobri kristijani poslušajmo zvesto svojo mater o vseh cerkvenih postih, potem se brez dvoma glede nas izpolni obljuba sv. pisma: „Vedite, da Gospod usliši vaše prošnje, če stanovitni ostanete v postih in molitvah pred obličjem Gospodovim.“

L. P.

Slučaj, ki pa ni bil slučaj.

Pred desetimi leti se je zgodilo sledeče:

Za časa, ko je primanjkovalo v tisti pokrajini svetnih duhovnov, pomagali so jim pridno v njihovi službi samostanski. Imel je tak gost, duhovnik prvo nedeljo po veliki noči govor o velikonočni izpovedi.

Po poti, ki je držala h kapeli sv. Hedvike, kjer naj se vrši služba Božja, pa pride redar s priimkom Ščuka. Ko vidi trumo mimoidočih ljudi, vpraša: „Je-li kaka slovesnost v tem kraju?“ Ljudje mu na to odgovore, da bode v tej kapeli danes pridiga in sv. maša. Redar si ne pomišlja dolgo in gre za ljudmi k službi božji. Prišedši v cerkev se vstopi na tak kraj, kjer je zamogel natančno slišati pridigarja. Ali kmalu postane našemu redarju vroče, kajti duhovnik je vedno na isto stran gledal, kjer je oni stal. Govoril pa je od apostola Petra: kako je na Gospodovo povelje vrgel mrežo v vodo in je takoj vjel dosti rib. Pri tem pa vsklikne: Ribič, ki lovi ribe, je neizrečeno vesel, ako se mu posreči, da kedaj pa kedaj vjame ščuko, ki tehta 15 do 20 kg. Prav tako se veseli tudi duhovnik, ako vjame ščuko, katera že več let ni bila pri izpovedi. Ako se pa dobi katera taka, ki že 30 ali 40 let ni bila, pojavlja se njegovo še veliko večje veselje. Dragi moji kristijani — nadalja — ako je med vami kaka taka ščuka, in pri tem pogleda na ono stran, kjer je redar stal ves blede, naj se nemudoma poda k izpovednici.

Ko je minula pridiga, hiti redar ves prepaden iz cerkve k svojim tovarišem ter jim pripoveduje, kaj je doživel. Splošen smeh nastane med tovariši. „A kako si morete vender le misliti,“ reko mu, „da bi bili Vi tako važna oseba, da bi tuj duhovnik ves čas govoril od vas?“ Ako mi verjamete ali ne, vender pa je resnica. Še moj priimek je imenoval, ker je rekel „Ščuka“. Ko pa še ni bilo to dovolj, pokazal je celo s prstom na mene. Pa to še ni vse. Pravil je še povrh od neke ščuke, ki že več nego 30 let ni bila pri izpovedi. Sedaj je pa prav minulo 35 let, kar nisem opravil svoje velikonočne izpovedi. Zopet nastane smeh v dvorani. Da, odgovarja resnobno, Vi se lahko smejate, a jaz pa spoznam v tem migljaj Božji. Tako se hočem izpovedati.

Čuden slučaj, rekel si bo marsikateri naših dragih čitateljev. Čudno, a vender resnično. In tudi pri nas so nekatere taka ščuke, ki že leta in leta

niso bile pri izpovedi. Torej pogumniki — posnemajte našega redarja.

Gospica M. R.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec februarij 1902:

Delajmo pokoro!

(Namen potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

b) Posebni nameni:

15.) **Sv. Favstin in sv. Jovita.** Voditelji molitvenega apostolstva Redovniki.

16.) **Sv. Julijana.** Slovenske matere. Previdnost v volitvi stanu. Pokorščina in vdanost do predstojnikov.

17.) **Sv. Konstanolija.** Slovenska dekleta. Slovenske delalske družine. Osirotili otroci.

18.) **Sv. Simeon.** Naša Vincencijeva družba. Hvaležni spominj na dobrotnike.

19.) **Sv. Konrad.** Slovenci. Voditelji katoliškega ljudstva. Mladinski zavodi.

20.) **Sv. Evharij.** Knežskof Anton Bonaventura. Razširjanje pobožnosti presv. Srca Jezusovega.

21.) **Sv. Maksimilijan.** Resno in spokorno življenje v sv. postnem času. Gojitev nabožnega čtiva.

S.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

Zahvala.

Da bi odstranila veliko zapreko, ki se mi uastavlja pri napredovanju v duhovnem življenju, 'ska'a sem pomoči že povsod, toda dolgo vse zaman. A ljubi Bog me je hotel posebno vtrditi na priprošnjo sv. Jožefa. Na njegovo priprošnjo mi je namreč odvzel to dušno boleost. Z velikim zaupanjem na pomoč sv. Jožefa kličem zato vsem, ki so v krizih in težavah: »Pojdite k Jožefu in gotovo Vam bo pomagano«. — To srčno zahvalo objavlja v čast sv. Jožefa njegova hčerka:

Jerica Er, kandidatinja.

Prošnji.

Jeseni l. 1891 v »Danici« priporočena oseba se je 3 tedne prav popolno zdržala pijače. A sedaj sopet pije in huje skoraj od poprej. — Sedaj torej sopet priporočam izgubljenko vsem bralcem »Danice« in Vam vsem, ki ste čutečega srca. Nadležno jo izročajte ranjeni sv. Izveličarjevi glavi in sv. družini. S povzdignjenimi rokami Vas prosim te Vaše dušne milosti. Veliko delo usmiljenja učinite, če me uslišite in Bog Vam boče plačnik.

Iz Šent Vida.

Ubogo revšč.

• • •

Podčrtana ponižno prosi, da bi pomoč dobila v veliki svoji stiski, žalosti in bridkosti. Priporoča se prošnjam sv. Antona Padovanskega, Naše ljube gospe in sv. Jožefa. Ako bo uslišana, zahvali se prisrčno v »Danici«.

H. A. iz Ljubljane.

Rimsko.

Leona XIII. trojni jubilej Veliki papež Leon XIII. praznuje prihodnje leto kar na enkrat 3 svoje jubileje. O ko bi mila Previdnost izkazati blagovolila njemu in vsem nam to dobroto, da vse te jubileje doživi in preživi. Trdno upamo, da se nam izpolni ta

naša srčna želja in brezdvombeno tudi njegova srčna želja — saj se menda večkrat sam izraža: da ni še izvršil svojega velikega poslanja na zemlji. — Te trojne Leonove slavnosti so: 1. Dija-mantni škofijski jubilej. Imenovanemu naslovnim nadškofom 27. januarija l. 1843 se izvrši ta škofu redka redka doba šestdesetih let 27. jan. l. 1903. 2. Zlati jubilej njegovega kardinalstva. Proglašen namreč kardinalom 19. decembra l. 1853 doživi 19. decembra 1903 to svojo petdesetletnico, ki je tudi pač zelo redka — saj kardinal do mala nikdo ne postane mlad. Leon XIII. se dobro 43leten imenovan kardinalom mora zvati še prav zelo mladosten. 3. Srebrni papeški jubilej. Izvolitvijo papežem 20. februarija 1878 postavljen na čelo krščanstvu bo držal v rokah to najvišje vseh žezel 20. februarija 1903 uprav 25 let. Način proslave teh spominjev pri nas in sosebno še v naših bližnjih škofijah kaki svoji prihodnji številki prepuščajoč priporoča »Danica« — gorkim molitvam svojih bralcev vzvišenega Leona, tega velikega ljubitelja nas Slovanov. Bog nam ga ohrani, dokler ne dovrši vsega svojega velikega poslanja v Božiji cerkvi na zemlji.

Škofijska kronika.

Prem'l. g. knežskof dr. Anton Bonaventura Jeglič je obiskal 2. februarija, to je nedeljo po drugem hišnem patronu sv. Frančišku Salezijskem, Alojzije-višče. Tu je maševal, pridigoval in počastil dijake s svojim obiskom, — Opoludne 2. februarija, se je odpeljal na Dunaj, kjer ga je vsprejel ponedeljek presvitli vladar v avdijenci. Z Dunaja se je povrnil sredo 5. t. m. zjutraj.

— s —

Vč. g. dr. Ferdinand Čekal, župnik v Preserji, je prezentiran za grof Lambergov kanonikat pri stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani. — Podeljene so bile župnije: Horijul vč. g. Mihaelu Barbo, župniku pri Beli Cerkvi; Turijak č. g. Mihaelu Horvat, župnemu upravitelju v Babinem Polju; Ihan vč. g. Avgustu Turek, župniku na Koroški Beli; Koroška Bela vč. g. Frančišku Košir, župniku na Colu. — Kanonično vmeščena sta bila vč. gg.: Valentin Klobus na župnijo Mavčiče dne 19. decembra 1901; Mihael Barbo na župnijo Horijul dne 23. jan. 1902. — Premeščeni oziroma nameščeni so bili čč. gg.: Frančišek Bleiweis, kapelan v Mošnjah, kot župni upravitelj v Leše; Ivan Traven, kapelan v Sodražici, kot župni upravitelj ondi; Peter Hauptmann, kapelan v Starem Trgu pri Ložu, kot župni upravitelj prav tamkaj. — Stalni pokoj je dovoljen vč. g. Ivanu Tavčar, župniku v Lešah. — Umrli so vč. gg.: Josip Novak, župnik v Žaljni dne 24. decembra 1901; Mihael Horvat, vpokojeni župnik čateški, v Kameniku dne 1. januarja 1902; Josip Voglar, župnik v Sodražici, dne 5. januarja 1902; Anton Ponikvar, župnik v Starem Trgu pri Loži, dne 19. jan. 1902. »Danicino« vredništvo opozarja dotične posvečence iz let 1861 in 1862, da naj vsled zaobljube vsakdo njih opravi za župnika A. Ponikvar 3 sv. maše ter obmoli zanj »Oficium defunctorum«. — Vsi umrli se priporočajo v molitev častitlim gospodom duhovnim sobratom.

Po »Ljubljanskem škof. listu« 1902, št. I. str. 24.